

expresiune — *indiferentismul* unei însemnate părți a inteligenței române. Și nu se poate înfieră în destul acest păcat. Alți popoare cu un trecut mai fericit, cu un guvern din sângele lor, pururea se avertizează prin bărbații lor providențiali, de la uritul păcat al indiferentismului, în cauze naționale. Iubire de țară, loialitate, patriotism adevărat, respect față cu legile, virtute militară și cetățenească, n'avem să învățăm dela nime; în privința aceasta nime nu ne întrece; dar' un bun sfat, de care s'au folosit alții, cu bun succes, e bine să-l împrumutăm și să-l aplicăm la noi.

Maghiarii se inspiră de statul celui mai mare Maghiar, graful Széchenyi István, care adese zicea: „Nu acela e prietenul națiunii sale, care pururea o laudă și lingusește, ci acela care-i descopere scăderile pentru a se putea îndreptă”. Iar' Germanii își amintesc sentința zdrobitoare a lui Schiller, care a zis: „Ticaloși sunt cei-ce nu jertfesc totul pentru onoarea și fericirea neamului lor”.

Se poate oare să mai fie și în ziua de azi Români fataliști, cari s'ar mângâia cu zisa poetului: „Dacă n'a pierit Românul când trei se conspiră, în veci nu va pieri“?!

Azi lupta pentru existență curge pe alt teren, pe terenul ecomic și cultural, iar' cultura numai *națională* poate și trebuie să fie. Cine nu luptă pe acest teren, e osândit să piară!

Ar fi deci din cale afară trist, dacă n'ar înțelege toți Românii, că tocmai aceste sunt terenele principale, pe cari „Asociațiunea” își dezvoltă activitatea sa pe baza statutelor sale.

A nu sprijini „Asociațiunea” pe acest teren legal și salutar e un păcat strigător la cer.

Că în ziua de azi societățile culturale tocmai la zilele festive își prezintă bilanțul activelor și pasivelor pe terenul cultural, între altele ne servesc două exemple mai proaspete. Cu ambele ocazii „indiferentismul” a fost sbiciuit fără cruțare. Reproduc aceste exemple, pentru a justifica bilanțul ce eu îl voi face.

Și-l reproduc, pentru-că tocmai acum în ajunul zilelor festive, un ziar românesc atacă „Asociațiunea”, respective comitetul central, cu următoarele cuvinte: „Putem zice cu mâna pe inimă, că „Asociațiunea” în decursul existenței sale n'a dezvoltat nici muncă și n'a adus nici roadele ce le-am fi așteptat. Am ajuns mai în urmă a considera adunările generale de niște formalități goale peste cari să trecem în grabă, chiar ut videatur aliquid fecisse”.

Atacurile acestea se repetază an de an. Dacă până acum nu s'a dat răspunsul trebuincios, eu nu pot să tac.

Să nu se poată zice, că: „Am trecut în grabă, chiar ut videatur aliquid fecisse”, — dați-mi voie să mă ocup ex theisi și din fundament cu această chestie spinoasă.

Exemplele le împrumut dela alte națiuni, cu mai multă rutină și experiență, de cum suntem noi pe acest teren.

Vice-prezidentul Academiei maghiare, *Iuliu Kautz*, în ședința festivă ținută în 16 Maiu a. c. în prezența ministrilor și a unui public numeros și distinș, a prezentat un bilanț nu se poate mai necruțător despre decadenta pe terenul științific, spunând că: „Rasei maghiare îi lipsește interesul pentru știință”.

Iar' în 11 Iunie a. c. Liga culturală din Austria (Schulverein) pentru ajutorarea școlilor periclitată de Slavi și-a serbat jubileul existenței sale de 25 de ani, la care au luat parte numeroși delegați din toate cetățile mai însemnate din Germania.

Liga a spesat până acum zece milioane de coroane pentru întemeierea și ajutorarea școalelor. A fost ușor să aducă această jertfă, pentru-că Germania, fratele mai mare, o ajută, precum se și cuvine să-l ajuti pe fratele mai mic. Pe noi nime nu ne ajută, nici cei ce datori sunt să o facă.

„Asociațiunea” vegetează din cotizațiuni. Liga germană are un venit anual de o jumătate de milion coroane. Fondul jubilar e de 300.000 coroane. Cu toate acestea, ca să nu rămână un singur german austriac care nu s'ar înscrie membru la Ligă, s'au rostit cuvinte aspre la adresa aceloră: „cari încă n'au trecut în tabera muncitorilor naționali, căci mai sunt localități, unde spiritul de jertfă, cea mai înaltă expresie a nobilului entuziasm, încă nu s'a trezit” — zice apelul legii, apoi și-au dat parola, ca în loc de: „Bună ziua!” — să se salute cu întrebarea: „Ce ai dat la fondul jubilar?”

Astfel ar fi trebuit să facem și noi din capul locului, îndată ce am băgat de seamă, că majoritatea inteligenței române stă tlenită și nepăsătoare la o parte, privind, cum o samă de bărbați jertfesc pe toate terenele culturale și filantropice: timp, lucru gratuit, și bani.

Dacă însuflețirea, cu care noi, generațiunea bătrână, am înbrățișat și sprijinit Asociațiunea la întemeierea ei, ar fi ținut până în ziua de azi, ar fi trebuit să fie de mult întreagă inteligența, adecă cărturarii, sub stindardul Asociațiunii.

Îsuflețire, despre care savantul prezident al Asociațiunii *Cipariu*, în adunarea generală ținută aici în Sibiu în 27 August 1881 a zis:

„Asociațiunea nu e fătul unui om, ci aceea a fost proiectată și instituită prin zelul, stăruința și patriotismul general al tuturor bărbaților de inimă și devotament”.

Și că lipsește nu numai zelul, stăruința și patriotismul general, dar' și simțul de datorință națională, la majoritatea dintre inteligența română, cea mai eclatantă dovadă sunt următoarele date statistice, autentice, constatate cu 1-a Iulie 1905:

Avem în Ardeal și Ungaria la ambele biserici naționale :

1. 3349 preoți. Dintre aceștia membri la Asociațiune sunt 334, a zecea parte: 4 fondatori, 30 pe vieață și 300 ordinari.

2. Avem 185 protopopi. Membri la Asociațiune sunt numai 91, anume: 4 fondatori, 7 pe vieață și 80 ordinari.

3. Avem 48 vicari, canonici și asesori consistoriali. Membri la Asociațiune sunt numai 30 anume: 4 fondatori, 5 pe vieață și 21 ordinari,

4. Avem 7 arhierei. Membri sunt însă numai șase, anume: 4 fondatori și doi pe vieață.

5. Avem 122 profesori. Membri la Asociațiune sunt 76, anume: 1 fondator, 7 pe vieață și 68 ordinari

6. Avem învățători la școlile populare 4392. Membri la Asociațiune sunt 59, anume: 1 pe vieață 58 ordinari.

7. Avem avocați 276 și 150 candidați de avocați, total 426. Membri la Asociațiune sunt 178, anume: 19 fondatori, 32 pe vieață și 127 ordinari

8. Avem 110 bănci românești. Membri la Asociațiune sunt 45, anume: 7 fondatori, 15 pe vieață și 23 ordinari.

9. Funcționari la bancă avem 460. Membri la Asociațiune sunt 77, anume: 8 pe vieață și 69 ordinari.

10. Parohii sunt 2402. Membri la Asociațiune sunt 22, anume: 1 fondator, 4 pe vieață și 17 ordinari.

11. Medici români sunt 110. Membri la Asociațiune sunt 55, anume: 1 fondator, 8 pe vieață și 46 ordinari.

12. Notari publici români sunt 7. Membri la Asociațiune sunt 3, anume: 2 pe vieață și 1 ordinar.

13. Ziare române sunt 24 cu 41 redactori și proprietari. Membri sunt 8 ordinari.

14. Oficieri români activi și în pensie sunt 220. Membri sunt 17, anume: 3 fondatori, 3 pe vieață și 11 ordinari.

15. Comunele politice sunt membrii 56, anume: 16 fondatori, 39 pe vieață și 1 ordinar.

16. Funcționari la justiție sunt membri la Asociațiune 16, anume: 1 fondator, 8 pe vieață și 7 ordinari.

17. Funcționari la administrație sunt 26 membri la Asociațiune, anume: 2 fondatori, 4 pe vieață și 20 ordinari.

18. Silvicultori sunt membri 9, anume: 1 fondator, 8 ordinari.

19. Funcționari consistoriali sunt membri ordinari 7.

20. Alți funcționari membri 26, anume: 1 fondator, 3 pe vieață și 22 ordinari.

21. Doamne sunt membri 41, anume: 2 fondatori, 6 pe vieață și 33 ordinari.

22. Studenți membri sunt 2, anume: 1 fondator, și 1 pe vieață.

23. Notari comunali sunt membri 72, anume: 1 fondator, 5 pe vieață și 66 ordinari.

24. Ingineri membri sunt 6, anume: 1 fondator, și 5 ordinari.

25. Privati sunt membri 25, anume: 5 pe vieață, 20 ordinari.

26. Proprietari sunt membri 122, anume: 13 fondatori, 41 pe vieață și 68 ordinari.

27. Neguțători sunt membri 37, anume: 4 pe vieață, 33 ordinari.

28. Meseriași sunt membri 17 ordinari.

29. Corporațiuni sunt membri 13, anume: 2 fondatori, 4 pe vieață și 7 ordinari.

Membri în direcțiunea băncilor românești sunt 700, nefiind însă cu acest titlu înregistrați, n'am putut afla, câți sunt membri la Asociațiune. Cred că mulți trag tantieme fără de a contribui și pentru Asociațiune ceva.

Sic non itur ad astra!

Care va să zică: trei milioane de Români, cari după originea, poziția geografică, valoarea numerică și virtuțile lor militare și cetățenești sunt chemați a ocupa un loc de onoare în concertul popoarelor, pe acest pământ sfânt, udat de sângele și de lacrimile străbunilor, au la cea mai veche și mai importantă instituțiune culturală-națională numai 1475 membri, iar peste 8000, cari datori ar fi să sprijinească Asociațiunea, nu contribuie nimic. Și este știut că sunt datorințe cari nu sunt provăzute în codicele civil și criminal, dar le prevede codicele moral, care obligă cu atât mai mult. Afară de categoriile amintite, mai avem o categorie: membri ajutători cu taxă de 2 cor. la an. Aceștia sunt afară de vr'o câțiva preoți și învățători toți țărani: cu totul 285 inși.

Câți funcționari de stat, ingineri, proprietari, comercianți, meseriași și alți privați sunt peste tot, cari ar putea contribui? — n'am putut afla. La comune politice și bisericesti n'am reflectat. La țărani tocmai nu, Aceștia sunt storși de multele dări, aruncuri și alte năcazuri.

Cu toate acestea înțeleptul și inteligentul nostru țăran, unde vede că domni de Român premerg cu bune exemple, contribuie bucuros.

Domnilor români, cari până acum au stat departe de noi, le punem la inimă: să creadă în puterea de vieață a neamului românesc, și să nu uite că: „Românului numai Românul îi poate ajuta”.

Revin la sfatul domnului *Mocsanyi*, la care din parte-mi ca întregire ași mai adăugă: Adevărată zi epocală va fi aceea, când nu vom mai avea analfabeți, sau cel puțin nu mulți.

Să dăm carte în mâna țăranului nostru talentat și doritor de carte, ca să-și cunoască drepturile și datorințele sale, valoarea sa. Atunci nu va mai putea fi exploatat ca o vacă bună de muls.

Să-l iubim pe țăran, dacă vrem ca și el să ne iubească, mai ales noi Românii suntem datori, pentru-că mai toți au crescut cu prescura țăranului și se susțin din sudoarea lui. Apoi tot cu ce ne putem mândri, de la el avem. Țăranul ni-a păstrat limba, legea, portul,

doina, renumele de viteaz, datinile și tot ce poartă caracter românesc.

În ziua de azi națiuni domitoare, cu puternică aristocrație, mărturisesc, că adevărata bază a statelor e puterea ce rezidă în țărănime.

Seritori maghării, acum după 391 de ani constată, că marea nefericire, catastrofa dela Mohács, care aruncase țara pe 100 de ani sub jugul turcesc, a fost înstrăinarea țărănilor de câtră domni. De față au fost pe câmpul de bătaie: Regele, primatele țării, doi arhiepiscopi, 5 episcopi, supremul jude al țării, înalta aristocrație, dar' cu toți au pierit pe câmpul de luptă cu alți 24.000 ostași. De ce?! Pentru-că inima țărănilor n'a fost cu „domnii“. Aceștia 12 ani mai înainte, în dieta din 19 Noembrie 1514 aruncaseră țărănimea în robie.

„Historia est vitae magistra“.

*

Comitetul central a fost de repeți-te ori atacat, că: „Nu face literatură, nu subvenționează școalele avizate la ajutor, face prea puțin pentru popor, și că peste tot nu progresăm“. Li-s'a răspuns acestora, că nu e chemarea comitetului central a face literatură, nici e posibil din 2000 fl., cari ni-au stat la dispoziție, a subvenționa peste 1000 de școale avizate la ajutor.

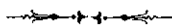
Dar' însire-se toți sub steagul Asociațiunii, câți stau la o parte nepăsători, și comitetul central va află căile, prin cari să vie în ajutorul țărănilor, între altele prin angajarea și premiarea învățătorilor ambulanti și a altor specialiști în științele agronomice, cari vor avea să țină prelegeri din toate ramurile economiei, precum și alte învățături moralisătoare, instructive și folositoare.

Că n'am progresat, aceea o pot afirma oameni, cari cred că lumea a fost întotdeauna precum e în ziua de azi. Aceia nu l-au văzut pe țaran, precum l-am văzut eu, trăgând jugul din zori de zi până în amurgul serii, în brazda stăpânului, așa precum l-a descris baronul Kenézy Gábor în cartea sa: „Nagyenyed és vidékének veszedelme“. Dânsul zice, că: „Iobagiu și Valah sunt două cuvinte sinonime, și înseamnă: Sclav călcat în pulbere, care trăește sub tiranie“.

Aceia nu știu, că până la anul 1848 aveai să străbați unele comitate de-a lungul și de-a latul până ce dădeai de o familie românească, domni români cari se și mărturisau în public că sunt Români. Fi-rește, pe acele timpuri singur nobilul eră domn.

Noi bătrânii ne mai aducem aminte de acel domn de român din Cluj, care de dorul și dragul limbii românești mergea în zile de târg la marginea orașului, pe unde sosiau țărăni, ca să poată vorbi cu ei „românește“, neobservat de nimeni.

(Va urma)

„Carmen“ la Lugoj.

Societatea corală „Carmen“ din București, constituitoare din circa 130 membri activi, în frunte cu președintele ei priunțul *Leon Ghica* și conducătorul artistic, compozitorul *B. G. Kiriac*, în trecerea ei spre Sibiu s'a abatut și la Lugoj, unde a dat un concert.

În lunga sa cale, pe pământul patriei noastre mai întâiu a fost întâmpinată de Reuniunea de cântări din Caransebeș, care a salutat-o prin rostul președintelui ei *Nicolae Velcu*.

La gara din Lugoj a fost așteptată de un imens public de acolo și împrejurime. Președintele Reuniunii lugojene *Dr. George Dobrin* o binevintează cu cuvinte înălțătoare, la care în asemenea chip răspunde vicepreședintele societății „Carmen“ *Grigorie Teodosiu*. În ordine exemplară sunt petrecuți distinși oaspeți în biserica gr. or., unde a pontificat o Doxologie P. O. D. *Dr. George Popoviciu* azistat de mai mulți preoți. După serviciul divin, oaspeții sunt conduși în grădina „Concordiei“ la cină. Aci sunt de nou binevenți în numele Lugojenilor de D-l *Coriolan Brediceanu*, la ale cărui cuvinte răspunde D-l *B. Anastasescu*.

Duminică la Liturgia, pontificată de protopopul Lugojuului cu mare asistență, au cântat alternativ societatea „Carmen“ și Reuniunea de cântări lugojană. Serviciul maiestos a impresionat adânc publicul, de care eră ticsită biserica.

După s. Liturgie oaspeții s'au întrunit în „Concordia“ și de aici s'au împrăștiat la familiile fruntașe lugojene, la cari au luat prânzul. Prințul Ghica a fost oaspele protopresbiterului nostru.

Seara, după o pompoasă serenadă, ce i s'a făcut prințului Ghica, care eră încartiriat la „Regele Ungariei“, a avut loc concertul, ce în toate privințele a avut succese strălucite. Programa bogată și variată a fost executată cât numai se poate de bine. Prestațiunile societății „Carmen“ au fost însoțite de aplauzele unui public, de care nu s'a mai învrednicit sala spațioasă a „Concordiei“. După concert a urmat dans vioiu. Deamă de amintit este *hora* cântată și totodată jucată de distinși oaspeți. Pe timpul dansului, grupe de cântareți înveselesc publicul. Între aceste grupe amintim o parte din corul Reuniunii de cântări din Caransebeș și corul întreg din Hodoș, la ale căror mese s'au prezentat D-l Kiriac și alți fruntași cântareți, mulțămindu-le pentru atențiunea dată și îndemnându-i să conlucre la realizarea scopului, ce-l an toate Reuniunile de cântări.

Petrecerea de Duminică seara a ținut până în zori de zi.

Luni, excursioniștii au cercetat mai multe instituțiuni publice din Lugoj, între cari și fabrica de țesut de acolo. Seara, după ce ambele Reuniuni s'au fotografiat și au cântat în masă mai multe compoziții de ale D-lui *Vidu* în curtea bisericii noastre, reuniunile surori s'au întrunit la o masă comună în grădina „Concordiei“. Aci în decursul mesei s'au ținut o mulțime de toast, care de care mai frumoase, s'a

declamat și s'a cântat în fața unui public, pe care abia îl cuprindea grădina „Concordiei“. Dintre toastanți remarcăm pe d-nii *Kiriac, Teodosiu, Paulian, Bredicean și Locustean*.

Festivitățile aranjate cu ocaziunea concertului societății „Carmen“ au lăsat impresiuni adânci în inimile tuturor, cari au avut fericirea să participe la ele. Zilele de Sămbătă până Marți dimineată, când oaspeții și-au continuat drumul spre Sibiu, vor rămâne neșterse în sufletele și inimile noastre.

Dee Dumnezeu, ca să avem parte de mai multe zile ca acestea.

Lugojanul.

Aviz Catiheților nostri

Cu aprobarea Venerabilului Consistor diecezan apare în editura Tipografiei și Librăriei diecezane din Caransebeș: „*Religiunea în școlile populare*“ în două volume. Volumul I: „*Elemente de Catihetică sau Metodica Religiunii de Petru Barbu*, doctor în teologie și profesor seminarial“; volumul II: „*Preparațiuni* (la Cărțile de Religiune ale prof. Dr. Petru Barbu) de *Petru Bizerea*, învățător la școala de aplicație“.

Din volumul I s'au tipărit deja două coale, iar din volumul II partea primă și anume: *Preparațiuni la Istoriele religioase-morale și Momente din viața lui Isus*.

Fiind la începutul anului școlar și dorind a ușura propunerea *Religiunii în școlile noastre populare* ne-am decis a pune coalele deja tipărite la dispoziția Onoraților Catiheți, cari abonează întregul op, cam 30—35 coale, octav mare. Abonarea se face prin *trimiterea sumei de 4 cor. și a unei declarațiuni, că On. Catiheți abonează întregul op obligându-se a solți eventualul rest din preț după primirea ultimelor coale*.

Tipografia și Librăria diecezană
Caransebeș

Varietăți

Iubileu de 25 ani. Preoții, cari înainte de asta cu 25 de ani au absolvat teologia din loc, s'au în trunit Joi în 11 August spre a-și sărbători jubileul de 25 ani. Cu această ocaziune numiții preoți au celebrat un parastas pentru fericitul episcop Ioan Popasu în biserica s. Ioan din țințirim.

Aviz. Prin aceasta se aduce la cunoștința P. T. Public român, că pe sama adunării generale a Reuniunii învățătorilor români gr. or. din dieceza Caransebeșului ținându în Bocșa-Montană la 10 și 11 Septembrie a. c. st. n. s'a exoperat cunoscutul favor de călătorie pe calea ferată, așa, că cu un întreg bilet de cl. III. se poate călători pe cl. II, iar cu jumătate de bilet cl. II pe cl. III. Cartele de legitimare pentru membrii Reuniunii sunt depuse la respectivii Prezidenți ai despărțămintelor Reuniunii, iar pentru oaspeți la subscrisul. Bocșa montană în 4:18 August 1905 *Ioan Marcu* searetar I.

Cazuri de moart. *Titu Ioan Ghidiu*, fiul Prea On. Domn protopresbiter *Andrei Ghidiu*, absolvent al facultății juridice, a trecut la cele veșnice în 31 Iulie, în etate de 23 ani. În mormântarea a avut loc în 2 August la 4 ore după amiază. A pontificat I. P. C. Sa părintele arhimandrit și vicar episcopesc *Filaret Musta*, azistat de preoții *Nicolae Ionescu* (din Iaz), *Spiridon Șandru*, *George Pătrescu*, *Ioan Stoian* și *George Buru* din loc, *Romul Tinca* din Buchin, *Valer Nicolaeviciu* din Valeaboului și ierodiaconul *Macarie Gușcă* dela „Izvor“. După evanghelie preotul Ionescu a rostit o cuvântare finebrală potrivită. — Răspunsurile le-a cântat corul Reuniunii noastre de căutare. În calea sa cea mai de pe urmă l-au însoțit tinării săi colegi, preoți și învățători și numărös public din loc și din jur. — *Odihnească în pace!*

— *Alexadru Stancovicu* fundatorul primei casse de păstrare din Caransebeș, al cărei director a fost mai mult de un pătrar de veac, un suflet bun și inimă nobilă, în 9. August a. c. în etate de 73 ani a trecut din această vale a plângerii la o altă viață, unde nu este durere, nici scârbă, nici suspinare. Adormitul în Domnul a fost și asesor consistorial în senatul episcopesc în decurs de 30 de ani, membru fundator al Reuniunii noastre de căutare și președinte al ei un șir lung de ani, și în întreaga sa viață la tot pașul a dat dovezi despre bunătatea inimii sale, pătruns fiind de cuvintele Mântuitorului „*Cel ce aude cuvintele mele și crede celui ce m'a trimis pe mine, are viață veșnică și la judecată nu va veni, ci va trece din moarte la viață*“. În sfârșit însă zdrobit de griji și năcazuri, cu inima frântă de durere, s'a stins ca o „*făclie de veghe pe umezi monuminte*“, a trecut hotarul lumii înecat de amărăciunile ei, zdrobit de suferinți. În mormântarea a avut loc în 10 August la 5 ore p. m.; la ea au servit preoții *Spiridon Șandru*, *Ioan Stoian* și *George Buru*. Răspunsurile liturgice le-a cântat corul Reuniunii noastre. Conductul finebral eră compus din persoane din toate păturile societății, dela cele de sus până la cele de jos. Prohodul s'a cântat în biserica sântului Ioan din țințirimul gr. ort. român din loc. Cele din urmă raze ale soarelui de vară, care apunea, luminau tainic interiorul bisericii și printre fumul de tămâie se înălțau tânguioasele cântări „*Cu adevărat deșertăciune sunte toate și viața este umbră și vis*“, iar sunetul cădelniței se amestecă cu rugăciunea preotului, în care cerea dela Hristos împăratul cel fără de moarte milă și iertare pentru reposatul, și toate la olaltă ne serviau ca o nouă dovadă, că „*toate sunt deșertăciune, cele omenești, toate sunt țărână, toate cenușă, toate umbră*. Că a trecut și acesta ca fumul de pe pământ, ca floarea a înflorit, ca iarba s'a tăiat, cu pânză s'a înfășurat cu pământ s'a acoperit“. Dar numai trupul, — sufletul lui va rămâneă vecinic între aceia, pe care i-a iubit ca un adevătat creștin.

Himen. Dl *Marcu Boldovina*, absolut de teologie, se va cununa cu d-ra *Sofia Birov* în biserica gr. or. română din Doloave la 15/28 August a. c.

Anonț. Direcțiunea Institutului de fete „*Liceul Model*” din *Turnu-Severin*, cu autorizațiunea Onor. Minister No. 11.071 din Septembrie 1903, aduce la cunoștința onor. părinți că, aducându-se mai multe îmbunătățiri, institutul va continua să funcționeze înainte, înscrierile începând de la 5 August. Directoare *Maria P. Marinescu* (născute Broșteanu).

Cărți de școală

Să aducă la cunoștința dlor profesori și iuvățători, că gramaticile scrise de Dr. Ioan Petran fost profesor în Arad, cărți aprobate de Venerabilul Consistor diecezan și de Înaltul Guvern, se capătă și mai de parte la *Doamna văduvă Auretia Dr. Petran, Arad, Lázár Vilmos Nr. 4.* Manualele sunt:

Gramatica română pentru învățământul secundar, partea I. Etimologia. Preț 2 coroane.

Gramatica română partea II. Sintaxa. Preț 1 cor. 50 fil.

Gramatica elementară pentru clasa III. Preț 30 fil.

Gramatica elementară pentru clasa IV. Preț 60 fil.

Profesorii și învățătorii, cari comandă dela sus numita doamnă, primesc 20% rabat.

Licitațiuni minuende

În urma încuviințării Ven. Consistor diecezan ddo 14. Mai, No. 1223 B. ex 1905 se escrie licitațiune minuendă, pentru îngrădirea sântei biserici din comuna **Bârliște** tractul Bisericeii-albe, cu stachete de fer cu preț de exclamare 3632 cor. 62 fil.

Licitațiunea se va țineă Duminecă în 14-lea August 1905 st. v. la 3 oare p. m.

Reflectanții vor aveă a depune înainte de licitațiune vadiul de 10% în bani gata ori hârtii de valoare.

Planul și specificațiunea de spese și măsuri se pot vedeă la oficiul parohial din Bârliște.

La licitațiune se vor admite numai bărbați probați și de omenie, cari pot dovedi, că au mai efeptuit astfel de lucrări.

Bârliște din ședința comitetului parohial ținută la 10 Iulie 1905.

3—3 [33]

Ion Roșovan

președinte

Mina Nemoian

not. com.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

din fer covăcit la curtea bisericii din comuna **Câlnic** (Kölnik) protopresbiteratul Bocșei.

Prețul de exclamare este de 649 cor. 60 fil.

Licitațiunea se va țineă în 11/24 Septembrie 1905. la 11 ore ante-meridiane în oficiul școalei de băeți.

Reflectanții vor aveă să depună înainte de ținerea licitațiunii vadiul de 10% din prețul exclamării în bani gata ori în hârtii de valoare.

Planul și specificațiunea de spese și măsuri se pot vedeă la oficiul parohial din Câlnic.

La licitațiune se vor admite numai bărbați esperti, probați și de omenie, cari pot dovedi, că au mai efeptuit astfel de lucrări bine și fără proces.

Câlnic, din ședința comitetului parohial ținută la 31 Iulie 1905.

1—3 [40]

George Crăciun

preș. com. par.

Sofronie Andrițoiu

not. com. par.

» SEBEȘANA «

Cassă de păstrare pe acții în Caransebeș.

Concurs

Pentru ocuparea unui post de funcționar la „Sebeșana” se escrie concurs până la 1 Sept. n. 1905.

Reflectanții la acest post au să documenteze, că au terminat școala comercială cu maturitate și poșed limba română, maghiară și germână perfect în vorbire și scriere.

Cei cu praxă de bancă vor fi preferiți.

În cazul, că reflectantul sau reflectanta va fi ales *cassar* la acest institut, trebe să depună cautiune de 1000 (una mie) coroane.

Salarul anual se hotărește: pentru începători cu 1000 cor.; iar pentru reflectanții cari pot dovedi că au praxă se fixează după invoie reciprocă.

Numirea de funcționar definitiv al institutului se face numai după un an de probă.

Petițiunile ajustate cu documentele necesare se adresează până la termenul amintit mai sus cătră

Directiunea „Sebeșanei”.

Pe baza ordinațiunei Ven. Consistor diecezan din 12 Ianuarie a. c. Nr. 4717 Șc. ex 1904 se escrie concurs pentru ocuparea postului de învățător dela școala confesională gr. or. rom. din **Dezești**, protopresbiteratul Bocșei Montane, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Emolumentele sunt:

1. Salar în bani gata 600 cor.

2. Relut pentru 20 m. de lemne pe sama învățătorului 128 cor., care învățătorul are să și-le aducă.

Pe baza încuviințării Ven. Consistor diecezan ddo 23 Maiu 1905. Nr. 1502 E. se escrie licitațiune minuendă pentru facerea din nou alor două porți

3. Pentru 12 m. de lemne pe sama salei de învățământ 74 cor. Aceste lemne încă are să le aducă alesul învățător pe speșele sale.

4. Pentru scripturistică 10 cor.

5. Pentru adunările generale și conferințele învățătoresți 22 cor.

6. Dela fiecare înmormântare unde va fi chemat 40 fileri.

7. Cortel liber în edificiul școlii și grdină de legumi.

8. Două jughere pământ arător și fânaș, însă alesul învățător are a plăti toate dările recerute.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în și afară de s. biserică și a instrui tinerimea școlară în ceremoniile bisericesti.

Pentru servii învățătoresți prestate înainte de ocuparea definitivă a acestui post comuna bisericască nu acordă nici un emolument.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne suplicile de concurs, adresate comitetului parohial, Prea On. Oficiu protopresbiteri în Bocșa Montană (Nemet-Bogsan)

Dezești din ședința com. paroh. ținută la 3 Iulie st. v. 1905. 3—3 [35]

Ioachim Meda

preș. com. par.

George Vernica

not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Maxim Popoviciu* ppresbiter.

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională gr. ort. rom. din **Bichigi**, protopresbiteratul Făget, conform înaltei ordinațiuni a Venerabilului Consistor diecezan ddo 28 Martie Nr. 1030 B. ex 1905, se escrie concurs cu termen de 30 de zile de recurgere dela prima publicare pe lângă următoarele emolumente:

1. Salarul învățătoresc 600 cor.

2. Conferința învățătorescă 12 cor.

3. Scripturistica învățătorului 6 cor.

4. Relut pentru lemne 120 cor., din cari are a se încălzi și sala de învățământ. — Din aceasta sumă se compet învățătorului 80 cor. și școlii 40 cor. Lemnele are alegândul învățător a și-le aduce pe speșele sale.

5. Dela înmormântări unde va fi poftit câte 80 fil.

6. Cvartir liber cu 2 odăi, cămară, grajd, precum și grdină de legumi de $\frac{1}{2}$ juger.

Alesul învățător este îndatorat, pe lângă purtarea cantoratului în și afară de biserică a purta și scripturistica în comitetul și sinodul parohial și a compune socotelile cultului și a bisericeii, fiind pentru aceasta separat remunerat cu dooezeci de coroane.

Pentru servii prestate înainte de ocuparea acestui post, comuna bisericască nu acordă alesului nici un fel de emolument.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne petițiunile instruate conform normelor din vigoare, în

terminul deschis la Prea Onoratul Oficiu protopresbiteral a tractului Făget și numai cu prealabila incuviințare a Prea On. Oficiu protopresbiteral are a se prezenta în comună.

Comitetul parohial dorește, ca recurenții să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sânta biserică.

Bichigi, din ședința comitetului parohial ținută la 26 Maiu v. 1905.

3—3 [36]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: **Sebastian Olariu** protopresbiter tractual.

Pentru ocuparea definitivă a postului de paroh în parohia de clasa II-a din Comuna gr. or. română Dobrița, protopresbiteratul Panciovei, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul eparhial „Foaia Diecezană“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesiune parohială, constătătoare din 34 jugere de pământ arător, după care sunt a se purta sarcinile publice.

2. Cuartir liber și grdină corespunzătoare.

3. Birul uzuat în confiniul militar.

4. Stola statorită în mod provisor de Ven. Consistor diecezan și sinodul eparhial.

Doritorii de a ocupa acest post au să trimită suplicile instruate conform Statutului organic și Regulamentului pentru parohii, adresate comitetului parohial din Dobrița, Prea Onoratul oficiu protopresbiteral gr. or. român al Panciovei în Satul Nou (Réva Ujfalú)

Recurenții sunt poftiți, cu prealabilă concesiune a protopresbiterului tractual, a se prezenta în s. biserică română gr. or. din Dobrița în vre-o Duminecă ori sârbătoare, dar nu în ziua alegerii.

În fine se obsărvă, că întrucât nu vor recurge recurenți cu calificațiune pentru parohii de clasa II-a se admit în candidație și recurenții cu calificațiune de clasa III-a.

Dobrița, din ședința comitetului parohial ținută în 6/19 August, 1905. 1--3 [41]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine:

Trifon Miclea,
protopresbiter tractual.

Pentru întregirea postului de învățător dela școala conf. gr. or. din **Partoș**, cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele:

1. Salarul învățătoresc 600 cor.

2. Lemne pentru învățător 2 stânjeni.

3. 3 $\frac{1}{4}$ jug pământ arător și fânaș.

4. Pentru scripturistica 12 cor.

5. Dela înmormântări, unde va fi poftit, 1 cor.

6. Cortel liber, grădina în edificiul școlii, constatator din 2 chilii, culina și grajd.

Alesul învățător este dator, pe lângă instrucția școlară prescrisă de lege, a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrui tinerimea școlară în cântările bisericești; apoi la purtarea agendelor comitetului și sinodului parohial precum și facerea socoților bisericești și de cult, fără altă remunerațiunii; în fine este dator a suporta după salar și pământ toate sarcinile.

Pentru servitiile învățătoarești prestate înainte de ocuparea acestui post, comuna nu acordă nici un emolument.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne suplicile de concurs, adresate comitetului parohial, Prea On. Oficiu protopresbiteral în Ciacova și a se prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în sânta biserică.

Dat în Partoș, din ședința comitetului parohial, ținută la 10 Iulie 1905. 1—3 [38]

Ioan Coșariu m. p. **Petru Doboș** m. p.
peș. com. par. not. com. par.

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistor diecezan, Nr. 179 B ex 1905, se escrie concurs pentru întregirea postului de preot la parohia de clasa a II. din **Partoș**, protopresbiteratul Ciacovei, cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană.”

Emolumentele sunt:

1. Una sesiune parohială constatatoare din 30 jugere pământ arător, după care alesul are să supoarte sarcinile publice.

2. Birul și stola uzuată.

Conform §-lui 8 din Regulamentul pentru parohii, preteasa văduvă are drept la jumătate din venitul parohiei un an întreg după moartea preotului, adecă până la 6/19 Ianuarie 1906.

Se observă, că în caz de nu vor competi indivizi cualificați pentru parohii de clasa II-a, se vor alege și indivizi cualificați pentru parohii de clasa III-a.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și trimite petitiile lor instruate conform Statutului organic și Regulamentului pentru parohii, adresate comitetului parohial din Partoș, Prea On. Oficiu protopresbiteral al Ciacovei, în Ciacova.

Ceice reflectează la acest post, sunt pofitiți a se prezenta, cu prealabila invoire a Prea On. Domn protopresbiter, în vre-o Duminică ori sărbătoare în s. biserică spre a-și arată desteritatea în cântarea bisericească și oratorie, nici decum însă în ziua alegerii.

Dat în Partoș din ședința comitetului parohial ținută la 10 Iulie 1905. 1—3 [37]

Ioan Coșariu m. p. **Petru Doboș** m. p.
peș. com. paroh. not. com paroh.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistor diecezan ddo 2 Iulie a. c. Nr. 1898 Șc. ex 1905, pentru întregirea postului învățătoresc din **Sacoșul-Unguresc**, protopresbiteratul Buziașului, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană,” pe lângă următoarele emolumente:

1. Salarul anual 600 cor.

2. Locuința cu 2 odăi și grădină de legumi.

3. Pentru lemne învățătorului 88 cor.

4. Pentru încălzirea salei de învățământ 40 cor.

5. Două jugere de pământ, parte arător, parte fânăță.

6. Pentru adunări și conferințe învățătoarești 30 cor.

7. Pentru scripturistică 24 cor.

8. Pentru curățitul și încălzitul salei de învățământ 32 cor.

Dela înmormântări, unde va fi pofit 1, cor.

Pentru servitiile prestate în alte comune, nu se acordă nici un emolument.

Învățătorul ales este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, a compune socoțile bisericești, ale cultului și ale fondului școlar, precum și alte agende ale comitetului și sinodului parohial; pentru aceste servitiile i-se acordă 40 cor.

Reflectanții la acest post sunt pofitiți, ca recursurile lor provăzute cu documentele prescrise, adresate comitetului parohial din Sacoșul-Unguresc, să le înainteze Prea On. Oficiu protopresbiteral în Buziaș și a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în s. biserică din loc.

Ceice vor dovedi cunoștințe în muzica instrumentală vor fi preferiți.

Sacoșul-Unguresc, din ședința comitetului parohial ținută în 20 Iulie 1905. 1—3 [39]

George Popoviciu m. p. **George Maghețiu** m. p.
peș. com. par. not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Ioan Pepa*, protopresbiter.

Intravilan de Vinzare

Intravilanul din strada Maria Terezia și strada Wekerle, priveliștea spre piața principală, să vinde din mână liberă. Intravilanul e de 90□ stâneni de mare.

Deslușiri dă Domnul **Eduard Eckart**.